

Varkenshouderij Hartemink- Koordes te Rekken

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

12 december 2006 / rapportnummer 1824-22

commissie voor de milieueffectrapportage

College van burgemeester en wethouders
Gemeente Berkelland
Postbus 200
7270 HA BORCULO

uw kenmerk
AH/12771

uw brief
10 oktober 2006

ons kenmerk
1824-23/Wa/eh

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het MER
Varkenshouderij Hartemink-Koordes te
Rekken

doorkiesnummer
(030) 234 76 66

Utrecht,
12 december 2006

Geacht college,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Varkenshouderij Hartemink-Koordes te Rekken.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

ir. N.G. Ketting
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Varkenshouderij Hartemink-Koordes te
Rekken

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Varkenshouderij Hartemink-Koordes te Rekken

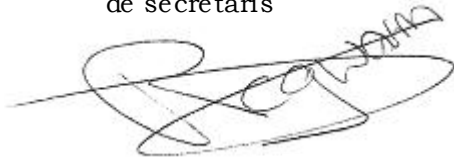
Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over Varkenshouderij Hartemink-Koordes te Rekken,

uitgebracht aan het college van burgemeester en wethouders van gemeente Berkelland door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

Varkenshouderij Hartemink-Koordes te Rekken,

de secretaris

drs. R.C.G. Warmenhoven

de voorzitter

ir. N.G. Ketting

Utrecht, 12 december 2006

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER.....	1
3. ACHTERGRONDEN EN BESLUITVORMING.....	2
3.1 Probleemstelling en doel	2
3.2 Wettelijk kader en beleidskader.....	2
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN.....	3
4.1 Algemeen	3
4.2 Voorgenomen activiteit.....	3
4.3 Referentiesituatie	3
4.4 Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA).....	4
4.5 Alternatieven	4
5. MILIEUASPECTEN.....	5
5.1 Algemene opmerkingen.....	5
5.2 Ammoniakemissies en - deposities.....	5
5.3 Geurhinder	5
5.4 Fijn stof.....	6
5.5 Overige aspecten	6
6. OVERIGE PUNTEN	8
6.1 Evaluatieprogramma.....	8

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 10 oktober 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in "Achterhoeks Nieuws" d.d. 17 oktober 2006
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

De VOF Hartemink-Koordes is van plan zijn vleesvarkensbedrijf aan de Zuidrekkenseweg 14 te Rekken uit te breiden tot 6056 dierplaatsen. Die uitbreiding wordt gerealiseerd door de bouw van twee nieuwe stallen. Tevens verkent de initiatiefnemer de mogelijkheden om een mestvergiftingsinstallatie te bouwen. Voor het initiatief wordt bij het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Berkelland, een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

Bij brief van 10 oktober 2006¹ heeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Berkelland de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het Milieueffectrapport (MER). De m.e.r.-procedure ging van start met de openbare kennisgeving van de Startnotitie in het "Achterhoeks Nieuws" op 17 oktober 2006².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen. De Commissie is op 8 november 2006 op locatiebezoek geweest.

Er is bij het bevoegde gezag één inspraakreactie ingediend⁴. Deze reactie heeft de Commissie, voor zover van toepassing op het MER, betrokken bij haar advies.

De Commissie bouwt in haar advies voort op de Startnotitie. Dat wil zeggen dat dit advies niet zelfstandig leesbaar is, maar in combinatie met de Startnotitie moet worden gelezen.

2. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- de toekomstige ammoniakemissie van het gehele bedrijf en de ammoniakdepositie op de nabijgelegen verzuringsgevoelige gebieden⁵ in relatie tot de achtergronddepositie en de kritische depositiewaarde van de natuur in die gebieden. Maak bij de uitwerking onderscheid tussen de verschillende kwetsbare gebieden;

---

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁴ Zie bijlage 4.

⁵ Onder verzuringsgevoelige gebieden wordt verstaan alle in de nabijheid van de locatie gelegen gebieden die door verzuring kunnen worden aangetast. Hieronder vallen dus mede de kwetsbare gebieden zoals die gedefinieerd zijn in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav).

- een kwantitatieve omschrijving van de individuele en cumulatieve bijdrage van het bedrijf aan de toekomstige geurhinder⁶;
- een beschrijving van de verandering in stofemissie. Toets de concentraties aan de normen uit het Besluit luchtkwaliteit 2005 en beschrijf de maatregelen die mogelijk zijn om de stofemissies te reduceren;
- een beschrijving van het meest milieuvriendelijk alternatief (MMA), gericht op reductie van de stankemissies en geurhinder, het beperken van de ammoniakemissies en -depositie op kwetsbare natuurgebieden en het beperken van de emissies van fijn stof.

3. ACHTERGRONDEN EN BESLUITVORMING

3.1 Probleemstelling en doel

De aanleiding en motivering voor het voornemen staan beschreven in hoofdstuk 2 van de Startnotitie. Dit kan overgenomen worden in het MER.

3.2 Wettelijk kader en beleidskader

In hoofdstuk 3 van de Startnotitie wordt informatie gegeven over de procedures en het bestaande wettelijke en beleidskader in het kader van milieubeheer, ruimtelijke ordening en overige wet- en regelgeving. Dit kader kan volgens de Commissie in het MER worden overgenomen. Hierbij moet in ieder geval aandacht worden besteed aan:

- het wetsvoorstel voor de nieuwe Wet geurhinder en veehouderij. Deze treedt naar verwachting per 1 januari 2007 in werking⁷;
- de voorziene veranderingen in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) en de bij de Wav behorende regelingen zoals de algemene maatregel van bestuur met betrekking tot ammoniakemissie huisvesting veehouderij ('Besluit huisvesting') en Voorstel voor een beleidslijn betreffende de toepassing van IPPC-Richtlijn⁸;
- de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren en de bijbehorende regelingen;
- het Besluit luchtkwaliteit 2005;
- de 'IPPC'-omgevingstoets⁹ met cumulatieberekening voor geur en fijn stof op basis van een verspreidingsmodel. Dit verspreidingsmodel is ook noodzakelijk volgens de nieuwe Wet geurhinder en veehouderij. Ga ook in op de BREF¹⁰ voor intensieve veehouderijen.

Geef in het MER niet alleen een overzicht van voor de uitwerking van het voornemen relevante wet- en regelgeving, maar geef ook de consequenties ervan voor de voorgenomen activiteit.

---

⁶ Zolang de Wet geurhinder en veehouderij nog niet van kracht is dient de cumulatieve bijdrage aan de geurhinder getoetst te worden aan de normen zoals vermeld in het rapport nr. 46 uit de publicatierreeks Lucht. Vastgesteld op 5 oktober 2006, kenbaar gemaakt in het Staatsblad 2006 nr. 531.

⁷ Kst 102470. Voor de versie zoals aan de Tweede Kamer gestuurd, zie TK 2006-2007, 22 343, nr. 142

⁸ Dit volgt uit de van toepassing zijnde IPPC-richtlijn. IPPC is de afkorting van Integrated Prevention Pollution and Control. Het van toepassing zijn van deze richtlijn betekent dat emissies naar bodem, water en lucht moeten worden voorkomen en, wanneer dit niet mogelijk is, zoveel mogelijk worden beperkt.

¹⁰ Deze BREF (Best available technology reference document) is gebaseerd op de IPPC-richtlijn.

Grensoverschrijdende effecten

Mede gezien de nabijheid van kwetsbare natuurgebieden in Duitsland, waaronder Natura 2000-gebieden, adviseert de Commissie om de Duitse autoriteiten op de hoogte te brengen van het initiatief en ter informatie een vertaling van de samenvatting van de Startnotitie aan de autoriteiten te verstrekken.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Algemeen

In de Startnotitie wordt in hoofdstuk 2 een beschrijving gegeven van het voornemen. De voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten in het MER worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. Een situatieschets van het plangebied en een breder studiegebied, waarin bebouwing en ecologisch gevoelige gebieden opgenomen zijn, moet onderdeel vormen van de beschrijving.

4.2 Voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit moet in het MER worden beschreven voor zover deze gevolgen heeft voor het milieu. Een situatieschets van het plangebied en een breder studiegebied, waarin bebouwing en ecologisch gevoelige gebieden opgenomen zijn, moet onderdeel vormen van de beschrijving.

De Commissie vraagt om in het MER een eenduidige beschrijving van de activiteit op te nemen:

- beschrijf het aantal te realiseren dierplaatsen in relatie tot het aantal te houden dieren;
- beschrijf de uitvoering van de inrichting, inclusief beschikbare oppervlaktes en leefoppervlaktenormen;
- geef de plaatsing en hoogte van de emissiepunten aan, en in geval van de toepassing van luchtwassers ook de dimensionering van het luchtafzuigen en luchtwassersysteem, in relatie tot de voorgenomen omvang van het bedrijf. Geef de milieuvoor- en -nadelen van het toe te passen systeem;
- maak gebruik van een duidelijke tekening van de stallen, inrichting en installaties, voorzien van relevante maatvoeringen, details en legenda. In de plattegronden van de stallen moeten de geïmplementeerde codes uit de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) worden aangegeven;
- beschrijf het type mestvergiftingsinstallatie, de locatie en omvang van die installatie, het te realiseren vergiftigingsproces en indien van toepassing de toe te voegen producten.

Ter ondersteuning van de helderheid van de procedure dient in het MER een overzicht opgenomen te worden van de beoogde fasering en planning.

4.3 Referentiesituatie

Aangezien het voornemen een uitbreiding betreft adviseert de Commissie de actuele milieusituatie voor de varkenshouderij, op basis van het feitelijk aantal gehouden dieren, als basis te gebruiken voor de beschrijving van de referentiesituatie. In de referentiesituatie moeten de bekende autonome ontwikkelingen worden meegenomen.

4.4 Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA)

Het Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) is een essentieel onderdeel van het MER. Bij de uitwerking van het MMA moet worden uitgegaan van de beste bestaande mogelijkheden en technieken ter bescherming en/of verbetering van het milieu, ongeacht de erkenning van deze inzichten in de huidige beoordelingskaders. Ook moet het MMA realistisch zijn en binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen. Bij de ontwikkeling van het MMA adviseert de Commissie om primair aandacht te besteden aan maximale reductie van de ammoniakuitstoot, van geur en van fijn stof, door het toepassen van:

- een gecombineerde luchtwasser;
- mogelijke aanpassing op de locatie van de (stank)emissiepunten, zowel in het horizontale als het verticale vlak.

Het MMA is gericht op de maximaal te behalen reductie van milieueffecten. Betrek in de uitwerking van het MMA echter ook het aspect dierenwelzijn.

De Commissie adviseert om het MMA duidelijk te omschrijven en een herkenbare plaats te geven in het MER.

4.5 Alternatieven

De startnotitie beschrijft het voorkeursalternatief. Toegevoegde waarde van het MER is gelegen in het geven van inzicht in de milieuconsequenties van het voornemen ten opzichte van een Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) en de referentiesituatie. Per alternatief dient aangegeven te worden welke overwegingen aan de keuze ten grondslag liggen, zoals milieuoverwegingen, overwegingen omtrent bedrijfsvoering en technische realiseerbaarheid.

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit (mogelijk in meerdere alternatieven), het Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) en de referentiesituatie moeten onderling worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Bij de vergelijking moeten de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Voor de onderlinge vergelijking moeten de milieueffecten van de alternatieven volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau worden beschreven. Uit deze vergelijking kunnen eventueel nog extra te nemen maatregelen worden afgeleid.

Hoewel geen verplicht onderdeel voor het MER, adviseert de Commissie inzicht te geven in de investerings- en exploitatiekosten van de verschillende alternatieven.

Vorm

Geadviseerd wordt om in één visueel toegankelijk overzicht de beoordeling van de alternatieven op de meest onderscheidende effecten te verwerken. Dit betekent dat het MER helder en gestructureerd moet zijn zodat de milieu-informatie goed is terug te vinden. Daarmee wordt de onderlinge vergelijking vergemakkelijkt.

5. MILIEUASPECTEN

5.1 Algemene opmerkingen

Bij de beschrijving van milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bepaal de ernst van de gevolgen voor het milieu in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigerende en compenserende maatregelen;
- per milieugevolg moet worden beschreven of deze onomkeerbaar is;
- expliciet moet aandacht worden besteed aan cumulatie van effecten op met name kwetsbare natuur. Het gaat hierbij met name om de achtergronddepositie;
- gevolgen kunnen zowel negatief als positief van aard zijn.

Betrek bij de beschrijving van milieugevolgen de geldende wet- en regelgeving, maar beperk het MER hiertoe niet.

5.2 Ammoniakemissies en - deposities

In het MER moet aangegeven worden waar de voor verzuring gevoelige gebieden liggen¹¹, wat de afstand tot het bedrijf is en of hier sprake is van nadelige gevolgen van het voornemen. Ga in het bijzonder in op nabijgelegen natuurgebieden. Geef deze gebieden op duidelijk kaartmateriaal aan. Geef in het MER aan of de alternatieven effect hebben op instandhoudingsdoelen van de natuurdoeltypen van de beschermde natuurgebieden, en zo ja: welke.

Beschrijf in het MER:

- de te verwachten achtergronddepositie van de omliggende natuurgebieden volgens de autonome ontwikkeling. Gebruik voor de bepaling van de achtergronddepositie in ieder geval de gegevens van het RIVM;
- de toekomstige ammoniakemissie van het bedrijf bij de verschillende alternatieven;
- de kritische depositiewaarden voor de beoogde natuurdoeltypen in de natuurgebieden;
- de door het bedrijf veroorzaakte ammoniakdepositie op de natuurgebieden bij uitvoering van de alternatieven.

5.3 Geurhinder

In de Startnotitie is een berekening van de geurhinder van het initiatief opgenomen. Geef in het MER een vergelijking tussen berekende gewenste afstanden en werkelijke afstanden. Geef daarnaast bij de geurbeoordeling de gevoelige objecten aan en vermeld onder welke categorie deze objecten vallen. Breng deze gegevens ook in beeld in de plattegrond van de omgeving van de inrichting.

Beschrijf in het MER:

- de in de toekomst te verwachten bijdrage van het bedrijf aan de cumulatieve geurhinder voor gevoelige objecten en gebieden in het studiegebied, als ook het aantal geurgehinderden, voor de beschreven alternatieven;

---

¹¹ Hierbij dient zowel naar het Nederlandse als naar het Duitse grondgebied worden gekeken.

- als de milieuvergunningaanvraag en de MER wordt ingediend ná het in werking treden van de Wet geurhinder en veehouderij dient de geurbelasting van de gevoelige objecten te worden bepaald in odour units;
- de momenten en niveaus van maximale geurhinder die per etmaal kunnen optreden.

Maak voor de bepaling van de geurhinder gebruik van een verspreidingsmodel conform het Nieuw Nationaal Model. Met het toepassen van een verspreidingsmodel wordt ook reeds geanticipeerd op de rekenmethodiek zoals gebruikt in de nieuwe Wet geurhinder en veehouderij (Wgv). Toets zolang de Wgv nog niet van kracht is de cumulatieve geurhinder ook aan de normen zoals vermeld in het rapport nr. 46 uit de publicatiereeks Lucht.

5.4 Fijn stof

Beschrijf in het MER op kwantitatieve wijze:

- de achtergrondconcentratie in de directe omgeving van het bedrijf¹²;
- de grootte en verandering van de stofemissies door het initiatief, inclusief verkeersbewegingen;
- de bijdrage van de stofemissies aan de fijn stof (PM₁₀) concentraties in de lucht in de omgeving van het bedrijf;
- en de maatregelen om de stofemissies te reduceren.

Toets de luchtconcentraties die optreden door het voornemen en de resp. alternatieven daarvoor aan de normen uit het Besluit luchtkwaliteit 2005. Beschrijf daartoe:

- de ligging en grootte (in ha) van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- de hoeveelheid woningen en andere bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden;
- de mate van overschrijding van grenswaarden ter hoogte van woningen en andere bestemmingen.

Een modelberekening op basis van een verspreidingsmodel is nodig voor de toetsing aan de eisen van het Blk 2005. Aannemelijk moet worden gemaakt dat het project realiseerbaar is binnen de eisen van het Blk 2005.

5.5 Overige aspecten

Geluid en verkeer

Beschrijf de geluidsemisies voor de dag-, avond- en nachtperiode, zowel voor een representatieve bedrijfssituatie als bij incidentele bedrijfssituaties zoals bijvoorbeeld het laden of lossen van varkens, het uitrijden van mest of het optreden van (geluidrelevante) storingen, zoals het gebruik van de noodstroomaggregaat.

Beschrijf in het MER tevens welke transporten worden verwacht. Maak daarin onderscheid in de reguliere bedrijfsvoering, maar benoem ook de transportbewegingen tijdens piekmomenten door bijvoorbeeld seizoensdrukte. Beschrijf in het MER naast de geluidsemisies van de inrichting ook de hinder als gevolg van de hierboven genoemde transportbewegingen.

---

¹² De Commissie adviseert om hierbij geen gebruik te maken van gegevens van wel of niet nabijgelegen meetstations voor fijn stof, maar adviseert om gebruik te maken van de berekende achtergrondconcentratiekaarten van het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP).

Energie

Geef in het MER de energiehuishouding voor de alternatieven weer, onder andere door het weergeven van stroom- en gasverbruik per dier. Geef ook inzicht in de te nemen energiebesparende maatregelen.

Geef aan welke energiebesparing wordt verwacht door de mestvergistingsinstallatie en waarvoor deze vrijkomende energie wordt benut (energiebalans). Hierbij moet beschreven worden:

- wat de technische uitvoering van de installatie is;
- de wijze van opslag en de opslagcapaciteit van de grondstoffen voor de mestvergisting;
- de hoeveelheden te verwerken mest en hun herkomst;
- de hoeveelheden toe te voegen stoffen (mest en afval), hun herkomst en de eventueel noodzakelijke voorbewerking;
- de hoeveelheden restproducten van de verwerkte mest en hun bestemming;
- de te verwachten effecten voor het milieu.

Calamiteiten

Geef zo goed mogelijk de kans op, en de aard van, calamiteiten en storingen die tot milieu- of dierenwelzijnsproblemen kunnen leiden. Beschrijf ook de te nemen maatregelen om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken.

Veiligheid

Ga in de beschrijving van de externe veiligheid in ieder geval in op de opslag en verwerking van zuur, alsmede de afvoer van afvalwater en opslag van bijproducten.

Water

Breng de effecten van het voornemen op het watersysteem in beeld. Ga in op de consequenties van het voornemen op de waterhuishouding van dat gebied als gevolg van het onttrekken van grondwater. Werk daarbij uit op welke wijze en met welke hoeveel drinkwater via de eigen bron wordt gewonnen en wat dit betekent voor wateronttrekking. Bij bovenstaande uitwerking dient specifiek aandacht te zijn voor de consequenties van het initiatief op de verdroogde parel De Breken, die in de directe omgeving van het initiatief ligt.

Geef in het MER aan of en hoe het spuiwater wordt bewerkt, opgeslagen en afgevoerd. Geef tevens aan hoe en in welke hoeveelheden reinigings-, spoel- en regenwater worden afgevoerd.

Landschappelijke inpassing

Geef aan hoe de inrichting landschappelijk wordt ingepast en of het past binnen het beeldkwaliteitsplan van de gemeente. Geadviseerd wordt in het MER een visualisatie van het toekomstige bedrijf op te nemen.

6. OVERIGE PUNTEN

Voor het MER wordt aanbevolen om:

- deze zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst op te nemen;
- recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda toe te voegen. Op de kaarten moet de ligging en afstand tot kwetsbare natuurgebieden en geurgevoelige objecten goed worden aangegeven.

Voor de onderdelen 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

6.1 Evaluatieprogramma

De gemeente Berkelland moet bij het besluit over de milieuvergunning aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek gegeven wordt, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Varkenshouderij Hartemink-Koordes te Rekken

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 10 oktober 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

gemeente **Berkelland**
Afdeling Beschikkingen

Contactpersoon: A.M. Holl

T: 0545-250 396

E: a.holl@gemeenteberkelland.nl

Bezoekadres: Marktstraat 1, Borculo

Commissie voor de milieueffectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	11 OKT. 2006
nummer	
dossier	1024 - 1+m3
kopie naar :	H1 LL

8x

Ons kenmerk : AH/ 12771
Onderwerp : Startnotitie MER
Verzonden : 10 OKT. 2006
Bijlage : 8 exemplaren startnotitie MER en de bekendmaking

Geachte commissie,

Hierbij ontvangt u de startnotitie van de milieueffectrapportage van VOF Hartemink-Koordes, Koordesweg 8 te Rekken voor de inrichting gelegen aan de Zuid Rekkenseweg 14 te Rekken.

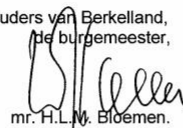
Wij verzoeken u om advies inzake de startnotitie.

Indien u nog vragen of opmerkingen heeft kunt u contact opnemen met mevrouw Holl, telefoonnummer 0545-250396.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

drs. A.G. Dekker.

mr. H.L.M. Bloemen.

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in "Achterhoeks Nieuws" d.d. 17 oktober 2006

Rectificatie

Startnotitie milieueffectrapportage voor Zuid Rekkenseweg te Rekken

Burgemeester en wethouders van Berkelland hebben op 26 september een startnotitie MER ontvangen ingevolge §7.5 (Milieueffectrapportage) van de Wet milieubeheer ontvangen van VOF Hartemink-Koordes, Koordesweg 8, 7157 AA Rekken voor de inrichting gelegen aan de Zuid Rekkenseweg.

De voorgenomen activiteiten bestaat onder meer uit het veranderen van de inrichting voor meer dan 3000 vleesvarkens.

Inzage

Tegen de startnotitie en de daarop betrekking hebbende stukken liggen met ingang van 18 oktober 2006 tot en met 28 november 2006 ter inzage in de Gemeentewinkel, Marktstraat 1 te Borculo. Inzage is mogelijk van maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 16.30 uur en op woensdag van 8.30 tot 19.00 uur.

Binnen voornoemde termijn kan een ieder bij burgemeester en wethouders van de gemeente Berkel-

land, Postbus 200, 7270 HA Borculo naar keuze schriftelijk of mondeling een zienswijze over het ontwerpbesluit inbrengen. Als u uw zienswijze mondeling naar voren wilt brengen wordt u verzocht hiervoor tijdig contact op te nemen met de Gemeentewinkel, telefoon 0545-250 250. De zienswijze moet namelijk binnen de termijn van terinzage worden ingebracht. De betreffende aanvrager zal zo nodig in de gelegenheid worden gesteld te reageren op de naar voren gebrachte zienswijzen. Tegen de beschikking kunt u later alleen beroep instellen als u belanghebbende bent en uw zienswijze naar voren hebt gebracht. Bij de bekendmaking van de beschikking wordt u hierover verder geïnformeerd.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: VOF Hartemink-Koordes te Rekken

Bevoegd gezag: Gemeente Berkelland

Besluit: vergunning Wet milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C 14.0

Activiteit: uitbreiding van een bestaande varkenshouderij

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 17 oktober 2006

richtlijnenadvies uitgebracht: 12 december 2006

Bijzonderheden:

De VOF Hartemink-Koordes is van plan zijn vleesvarkensbedrijf aan de Zuidrekkenseweg 14 te Rekken uit te breiden met twee stallen tot 6056 dierenplaatsen. Tevens verkent de initiatiefnemer de mogelijkheden om een mestvergiftingsinstallatie te bouwen. Voor het initiatief wordt bij het bevoegd gezag, het college van b&w van de gemeente Berkelland, een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER:

- de toekomstige ammoniakemissie van het gehele bedrijf en de ammoniakdepositie op de nabijgelegen verzuringsgevoelige gebieden in relatie tot de achtergronddepositie en de kritische depositiewaarde van de natuur in die gebieden. Maak bij de uitwerking onderscheid tussen de verschillende kwetsbare gebieden;
- een kwantitatieve omschrijving van de individuele en cumulatieve bijdrage van het bedrijf aan de toekomstige geurhinder;
- een beschrijving van de verandering in stofemissie. Toets de concentraties aan de normen uit het Besluit luchtkwaliteit 2005 en beschrijf de maatregelen die mogelijk zijn om de stofemissies te reduceren;
- een beschrijving van het meest milieuvriendelijk alternatief (MMA), gericht op reductie van de stankemissies en geurhinder, het beperken van de ammoniakemissies en -depositie op kwetsbare natuurgebieden en het beperken van de emissies van fijn stof;
- een zelfstandig leesbare samenvatting, die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming;
- voldoende onderbouwend kaartmateriaal, voorzien van duidelijke schaal en legenda.

Samenstelling van de werkgroep:

Ing. H.H. Ellen

ing. H.J.M. Hendriks

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep:

Drs. R.C.G. Warmenhoven

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum reactie	van persoon of instantie	plaats
1.	20061031	Heer en mevrouw Te Raa	

De bovengenoemde inspraakreactie is ontvangen door het bevoegd gezag dat ze op de navolgende datum aan de Commissie ter beschikking heeft gesteld:

Nr. 1 op 5 december 2006

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Varkenshouderij Hartemink-Koordes te Rekken

De VOF Hartemink-Koordes is van plan zijn vleesvarkensbedrijf aan de Zuidrekkenseweg 14 te Rekken uit te breiden tot 6056 dierplaatsen. Die uitbreiding wordt gerealiseerd door de bouw van twee nieuwe stallen. Tevens verkent de initiatiefnemer de mogelijkheden om een mestvergistingsinstallatie te bouwen. Voor het initiatief wordt bij het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Berkelland, een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

ISBN-10: 90-421-1959-4

ISBN-13: 978-90-421-1959-8